

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolvasó szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyilttára 50 fillér. Megjelen botenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttára díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Becsek D. Fia** könyvnyomda

Egy millió 200 ezer korona Udvarhelyvármegyének.

Székelyudvarhely, febr. 1.

Udvarhelyvármegyénk közönségét és közigazgatási bizottságát is utóbbi időben gyakrabban és igen mélyrehatóan foglalkoztatta egy nagy fontosságú közgazdasági kérdés: a vármegye ügye.

Köztudomású dolog, hogy a vármegyei útfenntartási alap, annak ellenére, hogy a súlyos közterhek mellett 10% utadó terheli a közönséget, már évek hossza sora óta képtelen a közúti szükségleteiről úgy és akként gondoskodni, mint amint mértékben azt közforgalmi és gazdasági érdekeink megkívánánk.

Köztudomású az is, hogy az állam által évenként nyújtott 20-30 ezer korona segély sem volt képes e bajt orvosolni, sőt ezen segély elégtelensége folytán az úti alap évről-évre nagyobb és nagyobb hiánnyal zárta le számadásait, pedig a vármegye intéző körei és a vármegye törvényhatósági bizottsága a végső eszközt is megpróbálta, amelylyel a súlyos hajtó megmentésére rendelkezett; a felesleges, sőt alig nélkülözhető terheket is kidobálta — nagy közforgalmi fontossággal bíró utakat hagyott ki úthálózatából, hogy a megmaradtakat az igényeknek megfelelő karba helyezhesse és fenntarthassa.

Ezen kopláló-rendszer azonban a bajokat nem szüntette meg, sőt sokasította, mert eljutott az útfenntartási alap ahhoz a fronthoz, hogy az évek óta visszaszorított szükségletek, különösen a műtárgyak építéséül, már tovább el nem odázhatók s a folyton fejlődő forgalmi igények egyes alig járható meredekségű útszakaszok átépítését is elodázhatatlan szükségé tették.

Ennek eredménye, hogy a közúti alap 1907-8. évi költségelőirányzata már 120, illetve 130 ezer korona hiánnyal záródik. Ezen hiánynak más fedezeti alapot, mint az évi államsegély megfelelő felemelését kijelölni nem lehetett.

Ezen súlyos helyzet tette a vármegye intézőköreinek elengedhetetlen kötelességévé, hogy a kibontakozás módjait keresse.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-cz., mely háromszázhusz millió koronát fordít öt éven át különböző beruházásokra, és amelyből 43 millió irányoztatott elő a törvényhatósági közutak hálózatának kiépítésére. E negyvenhárom millió koronából Udvarhelyvármegye annyiban részesült, hogy a Héjjasfalva—Székelyudvarhelyi vasút építéséhez törzsrészvények ellenében adott 920 ezer koronából, 270 ezer 500 korona erejéig a kormány törzsrészvényeket vásárolt s az így kapott összeget azután mi utjaink javítására fordíthatjuk, míg a fennmaradó 649.500 korona továbbra is kamatozatlanul hever, elvonva e szegény vármegyétől.

Hogy törvényhatósági utjainkat ez összeggel helyreállítani nem tudjuk, az köztudomású volt, s akció indult meg vármegyénkben olyan irányban, hogy egyrészt a kormány a forgalmilag legfontosabb utvonalaikat teljesen állami kezelésbe vegye, másrészt pedig az 1904. évi

XIV. t.-cz alapján, esetleg annak módosításával, a h. é. v. törzsrészvényeibe fektetett 920000 koronát teljesen megváltás.

Udvarhelymegye törv. bizottsága 1906. év október havában tartott közgyűlésén ilyen irányban hozott két, nagyfontosságú határozatot és azoknak a kereskedelemügyi miniszter előtt való tolmácsolására Ugron Ákos főispán, Dr. Damokos Andor alispán és Szobotka Rezső főmérnökből álló deputációt küldött ki. E deputáció eredménye volt azután az, hogy a miniszter figyelme a legteljesebb mértékben Udvarhelyvármegye ügyeire lett irányítva.

A miniszter ugyanis kijelentette a küldöttsegnek, hogy az 1904. XIV. t.-cz. rendelkezése nem ad néki módot a törzsrészvények nagyobb mérvű megváltására, mivel ezen törvény alapján csak is a kiépítetlen utak kiépítésére nyújthat segélyt, ez pedig Udvarhelyvármegyében már biztosítva van, s így a kiépített utakon mutatkozó hiányok elenyésztetése csak is az évi költségvetés keretében oldható meg. E végett egyik központi közegének kiküldése útján fog meggyőződést szerezni a vármegye ügyi szükségleteiről és ezeket egy tíz éves építési ciklusba fogja felölelteni és az ezen építkezésre szükséges összeget a két évenként összeállítandó költségvetés keretébe fogja beilleszteni és így a vármegye méltányos és jogos igényeit így véli kielégíthetőnek.

A miniszter ezen ígéretét a múlt év nyarán be is váltotta, amennyiben központi szakkeze, Dr. Damokos Andor alispán és Szobotka Rezső kir. főmérnök társaságában és kalauzálása mellett az összes utainkat beutazta, melynek eredménye az a rendelet, melyet nagy horderejénél fogva a belső oldalon egész terjedelmében közlünk.

E miniszteri rendelet szerint Udvarhelyvármegye olyan segélyhez jutott, mely összes eddigi álmainkat valóra váltja, s közutainkon ezelőtt egy pár évvel korábban még utópiának tetsző állapotokat teremt. Ugyanis a miniszter az 1908. évre összesen 60 ezer, 1909 évtől tíz éven át évenként 100 ezer korona, összesen tehát 1 millió 260 ezer korona államsegélyt ad Udvarhelyvármegyének.

Hogy mily leüdületet ad ez összeg megyénknek, mily mértékben emelkednek közutaink és legfőképpen, mily nagy mértékben lesz segítségére székelynépünknek, s így az egész vármegyének, azt fölösleges bővebben itt kifejteni. E százezrek méltán keltének örömet e vármegye egész társadalmánál, mivel azok általános szükségleteknek a kielégítésére fognak fölhasználtatni, és éppen akkor jömeek, amidőn közgazdaságunk talaja a milliók hosszas várakozása közben kiszikkadt.

Kész örömmel honoráljuk itt Ugron Ákos fő- és Dr. Damokos Andor alispán, ugyszintén Szobotka Rezső kir. főmérnök érdemeit,

kik valóban özönten tevékenységgel, nagy utánjárásal meggyőzték a kormányt a segély szükségesség voltáról és biztosították azzal Udvarhelyvármegye közutainak, mint elsőrangú kereskedelmi, ipari és közgazdasági tényezőnek, kiváló karba hozatalát, s a munkás népjórészenek egy új megélhetési forrását.

Becsek A.

BELFÖLD.

A postatakarékpénztár reformja. A mióta Kossuth Ferencz áll a kereskedelmi kormány élén, a uagyszabású reformok egymást érik tárczája körében. Most is olyan reformakcióról érkezik hír, amely hivatta van nemcsak a postajövedelmek óriási mértékben való növelésére de a pénzülságnak részleges megoldást is jelenti. Arról van szó, hogy a postatakarék pénztár, a posta e bankszerű ága vegye fel üzletkörbe a visszlezámitolást. A postatakarékpénztárnak tudvalevőleg óriási felesleges tőkéje van, melyet különböző bényintézetekben helyeznek el gyümölcsözőleg. A postatakarékpénztár azonban sokkal gyümölcsözőbben helyezheti el ezt a pénzt, ha realis visszlezámitolási hitellel helyezheti el magasabb kamattal. Természetesen ez üzletágnál elsősorban a kisemberek igényeit kielégítő azolid kisebb pénzülsézetek jöhének figyelembe, amelyek így több millió korona hitelt nyerve, a mostani válságos időkben valósággal áldásos mőkődést fejthetnek ki, a jövőben pedig üzletfeleiket olcsó hitellel juttatnak. A terv már annyira megérett, hogy legközelebb, talán már e hóban meg is valósul. Ez Kossuth Ferencznek is kívánsága, aki legjobban sürgeti annak megvalósítását.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, jan. 31.

Az aktualis politikai kérdések közül most a házszabály revízióának kérdése áll az érdeklődés homlokterében. A revízió nagyobb ellentéteket idézett fel a pártok kebelében, mintsem azt előre gondolni lehetett volna. A függetlenségi pártban magában is többen aggodalommal néznek a revízió megvalósítása elé és olyan érveket és szempontokat bangoztatnak, amelyek — bár lehetnek tiszteletreméltók — de semmiesetre sem egyeztetelhetők össze azzal a politikával, amelyet többségi pártnak kell követnie. A függetlenségi pártuak, mint többségi pártuak feltételül érdeke, hogy a többség akaratának érvényesítését biztosítsa a parlamentben és ezen többségi akarat érvényesítése elől elhárítson minden olyan akadályt, amely a házszabályok véggyűlésében és hiányaitban leli támaszát. Érthető, ha valamely kisebbség fogadja aggodalommal a házszabályok szigorítását, de semmiképp sem logikus, amikor a többségi párt fél attól, hogy saját akaratának, törekvéseinek érvényesítését inkább biztosítsa.

Olyan parlamentben — és a mai parlament kétségtelenül ilyen — amelyben a többség a nemzet akaratát képviseli és az egész nemzet vágyainak, törekvéseinek letéteményese, a szigorított házszabály józan logika szerint sohasem lehet veszedelmes fegyver ennek a többségnek a kezében.

A mostani többség, amely a nemzet igaz akaratából jutott többségre a parlamentben és e többségnek vezérei az ő személyükben, parlamenti multjukban nyújtanak garanciát arra, hogy a házszabály revíziót a nemzeti aspirációk érvényesülése lehetőségének gondos mérlegelésével fogják keresztülvinni.

Senkinek sincs joga arra, hogy kételkedjék a vezérek kipróbált hazafiságában.

A házaszályrevíziót meg kell alkotni, mert erre a tancsozás rendjének biztosítása, a nemzeti akaraton nyugvó többség törekvésének érvényesítése szempontjából feltétlenül szükség van és abban bizonyos lehet mindenki, hogy az a revízió, amelyet a nemzet mostani vezérei fognak megalkotni, semmikép sem fog szolgálni államellenes czélatokat, hanem igenis a magyar állam akaratának nyilvánítását és érvényesítését fogja körülbástyázni.

*

Ha a megmerevedett régi vaskalapos rendszer szelleme még mindig külön világba szorítja is a katonatisztek karát, — nem lehet, nem szabad elzárkóznunk nekünk, polgári elemnek akkor, amikor a katonatisztek sorsáról van szó.

Végre is nem mindegy az, hogy katonatisztlejnek minő anyagi viszonyok között élnek.

Mi, itt vidéken különösen nagyon jól tudjuk, hogy milyen küzdelmesen kell élnie a katonatisztlejnek, ha azt akarja — hogy anyagi körülményeiben fennmaradjon a nagyon is szükség, majdnem cleugedhetetlen egyensúly.

A fővárosban, a nagyvárosokban még talán jobban sikerül anyagi helyzetüket lepel alatt tartani, vagy a fényes egyenruha mögé rejtjeni; de itt vidéken, kisebb városokban, hol az emberek Röntgen-gépek nélkül is egészen jól belelátnak egymás zsebébe, mindeki tudja, hogy rájuk nézve igazán selyem az élet, kőcz a jövedelem.

Még a törzstisztek kara elég türhetően élhet talán fizetéséből; de a kapitánytól lefelé — hacsak valahonnan apánaszt nem kapnak — igazán küzdelmes az életük. Anyira küzdelmes, hogy igazán bámulnunk kell az a nagy erkölcsi erőt, mely ilyen anyagi viszonyok között is távortartja őket a korrupciótól.

De hát végre még a legnagyobb erkölcsi erő, a legtisztább jellem ellenállási képességeink is van határa. Az igények a katonatiszti karral szemben is folytonosan szaporodnak, emelkednek; az életfenntartás egyre drágább lesz. Hisz éppen a drágaság következtében kellett fölemelni a polgári tisztviselők fizetését is.

Ilyen viszonyok között, a léteigények aggasztó emelkedése mellett — hacsak a csodatévő jó lsten a katonatisztek egyrészt, mint a pusztában vándorló izrael, hulló maunaáldásba nem részesíti — hova hamarabb beállhat a leplezett nyomornak, vagy mondjuk csak úgy: nélkülözésnek az a foka, mely az erkölcsi erőnek, a jellemnek örök időktől fogva a legellenállhatatlanabb kísértete.

Ezt mi nem tekintjük politikai vonatkozásu kérdésnek, hanem néhány ezer ember létkérdésének, amelynek tisztességes megoldásához minden jóérzésű ember szívesen járulhat.

*

A delegáció külügyi bizottságának ülésén terjesztette elő Aehrenthal Lexa Alajos báró közös külügyminiszter expozéját. A beszéd, mely tüzetes ismertetése a monarchia világpolitikai helyzetének, balkáni politikájának és követendő magatartásának, általánosan nagy nyugalmat keltett a magyar delegátusok körében, mert nagyszabású, előrelátható és a nagyhatalmakkal való tartás jó viszonyt szolgáló világpolitika konturjait ismerték meg.

Különösen érdekes volt Thoroczkay Miklós gróf előadó beszéde, amelyben Románia kormányának különös magatartását tette szóvá, továbbá gróf Mailáth József felszólalása, amelyben kérdést intézett a külügyminiszterhez, hogy mit szándékozik tenni avégből, hogy Magyarország államviszonyai a külföldi napilapokban szándékosan terjesztett hírek csorbát ne ejtsenek.

Egy miniszteri rendelet.

Udvarhelyvármegye utügyeinek rendezése.

Székeludvarhely, jan. 31.

Már jeleztük, hogy Kosuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter Udvarhelyvármegye törvényhatósági utainak rendezésére tizenkét éven át évi 100 ezer korona rendkívüli segélyt adott. A nagyfontosságú rendeletet érdemesnek tartjuk a megye közön-

ségével egész terjedelmében a következőkben megismertetni.

A vármegye alispánjának az 1907. évi közüti költségvetés tárgyában 1907. évi május hó 29-ikén 4080. sz. a kelt felterjesztésére, valamint 82917—906. sz. rendeletben értelmelem a vármegye törvényhatósági közütiin végrehajtandó munkálatok számbavétele és annak alapján egy rendszeres munkaprogram összeállítását végett a helyszínen kint járt szakközveimnek ide vonatkozólag elem terjesztett jelentése alapján a következőkről értesitem a vármegye közönségét:

I. A vármegye alispánja fentebb idézett 4080—907. sz. felterjesztésében azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy a vármegye 1907. évi közüti költségvetésében mutatkozott hiány fedezésére engedélyezett 31.000 K államsegélyen felül a fenyé—zetalaka—gyergyói törvényhatósági közüt 17—18 km. közüti szakaszán építendő utkaparóház költségeire 7000 K, az 1907. évi kavicsszükségletre 10.000 K, műtárgyak építésére 15.000 K, a vicinális közutakon az 1906. évi árvízkarok helyreállításához nyújtandó segélyre 10.000 K, vagyis összesen 42.000 K további államsegélyt engedélyezzek.

Ezt a kérelmet sajnálatomra nem áll módomban teljesíteni, miután a törvényhatóságok utügyeinek segélyezése czéljából az 1890. évi I. t.-cz. 23. §-a értelmében az 1907. évre rendelkezéseure bocscított államköltegvéti hitel az eddigi engedélyezések következtében már teljesen felhasználtatott s így a kérelem teljesítésére fedezetel nem rendelkezem.

Megjegyzem egyébként, hogy mindazok a szükségletek, amelyeknek fedezésére a szóban forgó további államsegély kiváuatosnak jöleztetett, a vármegye közüti alapjának alábbiak szerint történő rendezése keretében ezen külön engedélyezni kért segély nélkül is kielégítést nyerhetnek és fognak is nyerni.

II. Áttérve ezek után közüti alapja helyzetének törve vett rendezésére, ide vonatkozólag a következőket jegyzem meg:

A helyszínen kint járt szakközveim a vármegye alispánjával és az államépítészeti hivatal főnökével egyetértőleg megvizsgálták a vármegyei közüti alap vagyoni állapotát, különös figyelemmel annak teher-bíró képességére, beutazták az összes törvényhatósági és azon közvegi közlekedési közutakat, a melyeknek a törvényhatósági közutak hálózatába leendő felvétele forgalmi fontosságuknál fogva kívánatosnak mutatkozik; ezen beutazásuk alkalmával megállapították a kiépítendő, illetve át-helyezendő utszakaszokat, megvizsgálták a th. közutakon levő összes műtárgyakat s azok közül kijelölték azokat, a melyek javításra, illetőleg újból építésre szorulnak.

Ezek alapján szakközveim a következőket állapították meg:

1. A vármegye közüti alapjának jövedelme évenként 126353 K-nyi fedezetet nyújt a felmerülő kiadások fedezésére.

Már ezáltal megjegyzem idevonatkozólag, hogy az alábbiak szerint ezen összeggel szemben arra való tekintettel, hogy az utadó kötelezettség természetben való lerovásából várt fedezet címén a bevételek összegének megállapításánál számításba vett 2000 K helyett az utadóra vonatkozó F. kimutatás adatai alapján csak 1341 K bevétel jöhet figyelembe, csak 125694 K-nyi fedezetet vettem alapul.

2. A fenyé—zetalaka—gyergyó—tekerópataki törvényhatósági közüt 25.94 km-nyi, a vármegye területére eső szakaszának a legközelebbi években állami kezelésbe történő vétele után a gagy—örd-szentgyörgyi és kányád—benei közvegi közlekedési közutak lesznek a törvényhatósági közutak sorába felveendőik.

Ezen utvonalak hossza 15 084 + 11 760 = 26.844 km-t tesz ki s mindkettő ki van építve.

3. Az át-helyezendő meredek utszakaszok hossza 22 672 km-t, az át-helyezési költsége pedig mintegy 461 583 K-ra tehetőik.

4. A műtárgyak újból építésére 247 190 K, javításokra pedig 87 720 K költség mutatkozik szükségességnek.

5. A székelykeresztur—etédi th. közüt 14 km. oszlopa táján és a fenyé—zetalaka—gyergyó—tekerópataki th. közüt 17—18 km. közüti szakaszán egy-egy utkaparóház építendő, a melynek építési költsége 12000 koronával vétetett számításba.

A fentiekben felsorolt munkálatok végrehajtását illetőleg — szakközveim oly értelmu javaslatot terjesztettek előm, hogy az 1908. évbén csak azon műtárgy építések és javítások hajtassanak végre 27.290 K, illetőleg 7190 K költséggel, a melyeknek végrehajtása tovább a közlekedés biztonságának veszélyeztetése nélkül el nem odázható, a többi munkálatok pedig az 1909. évtől kezdve 10 éven át évenként egyenlő arányban elosztva irányoztassanak elő.

Ezen javaslatoknak megfelelőleg szakközveim költségvetési tervezeteket terjesztettek előm.

Ezen költségvetési tervezetek szerint a törvényhatóság az 1908. évbén 55.000 K, az 1909. évtől számított 10 éven át pedig évi 117.000 K államsegély nyújtására szorulna, hogy a törvbóvott feladatok megvalósíthatók legyenek.

Szakközveimnek említett javaslataira vonatkozólag a következőket jegyzem meg:

A) az 1908. évre. Szakközveimnek azon javaslatát, hogy az 1908. évbén csakis az el nem odázható műtárgy építések és javítások hajtassanak végre, elfogadhatóak találtam.

Az általuk ez alapon a vármegye alispánjának és az államépítészeti hivatal főnökének közbejöttével készített 1908. évi közüti költségvetési tervezet vonatkozólag a következő észrevételeim merültek fel:

Ezen költségvetési tervezet összeállításánál nem lévén figyelembe vehető azon időközben előállott körülmény, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának 1907. évi október hó 15-én tartott közgyűlésében 5394. sz. a. hozott s 1907. évi november hó 19-én 88863 sz. a. kiadott rendelettelmél jóváhagyott határozat értelmében a törvényhatósági utkaparók egyik fele személyenként havi 4 K, másik fele havi 6 K fizetés jellegű pótlékban lesz részesítendő, a törvényhatósági utmesterek pedig az 1908. évtől kezdődőleg kilométerenként az eddigi 6 K 60 f. helyett 10 K utatálányt fognak élvezni, a mi a közüti alapnak közel 4000 K-val való megerhelhetőségét idézi elő, az 1908. évi közüti költségelöirányzat egysúlyának biztosítására a törve vett 55.000 K államsegély nem elegendő, hanem e czéliből 60.000 K államsegély nyújtása mutatkozik szükségességnek.

Annak kijelentése mellett, hogy a törvényhatóság közüti alapja részére az 1908. évbén 60.000 K (hatvan ezer korona) államsegélyt nyújtani hajlandó vagyok s azt abban a feltevésben, hogy a törvényhozás az 1908. évre megfelelő hitelt fog rendelkezéseure bocscítani, — a közönség részere már ezuttal kiállításba helyezem — felhivom a vármegye közönségét, hogy az 1908. évre vonatkozólag a fentiekben említett s általam megfelelően helyesbített költségvetési tervezet alapul vétele mellett közüti költségelöirányzatát mielőbb állapítsa meg s azt annak időjén az e részben kiadott rendelkezések értelmében a szükséges tárgyatokkal felszerelve jóváhagyás végett terjessze elem.

B) az 1909. évtől kezdődőleg. Szakközveimnek azon javaslatára vonatkozólag, hogy az általuk szükségesnek jelzett munkálatok 1909. évtől kezdődőleg 10 éven át hajtassanak végre s e czéliből a törvényhatóság közüti alapja javára évi 117 000 K államsegély helyeztessék kiállításba, a következőket jegyzem meg:

Az idézett javaslatnak a törve vett munkálatok végrehajtására vonatkozó részét elfogadhatónak találtam, illetőleg az általuk szükségesnek jelzett munkálatok végrehajtását nem kifogásolom s e czéliből hajlandó is vagyok a közönséget erre irányuló törekvésében megfelelő államsegély nyújtásával támogatni.

Szakközveimnek azon javaslatát azonban, hogy a szükséges munkálatok 10 évre elosztva évi 117 000 K államsegély nyújtásával hajtassanak végre, más törvényhatóságok nem kevésbé fontos szükségleteinek szem elől tévesztése nélkül nem találtam elfogadhatónak.

Ennélfogva akként határozok, hogy a vármegye területén levő törvényhatósági közutaknak és azok tartozékainak jókarba hozatala és az azokon levő műtárgyaknak részben újból építése, részben helyreállítása czéljából, valamint a közutak helyes kezelése és fenntartása szempontjából szükségesnek mutatkozó egyéb munkálatok (utkaparóházak építése, korlátok és korékvétek felállításai stb.) végrehajtása az 1909. évtől kezdődőleg 12 éven át, vagyis az 1909—1920. évek közüti időben lesz eszközeendő.

A jelzett czélok közül a törvényhatóság közüti alapja részere az említett években évi 100.000 K-nyi államsegély nyújtását helyezem kiállításba abbau a feltevésben, hogy a törvényhozás az említett években a megfelelő államköltegvéti hitelt rendelkezéseure fogja bocscítani és hogy a vármegye közgyűlése által 2 évről 2 évre megállapítando közüti költségelöirányzat törvényszerű letargyalasa alkalmával ezen államsegélynek engedélyezése indokoltnak fog mutatkozni.

Abban az irányban, hogy a fentiek szerint kiállításba helyezett államsegély igénybevételével végrehajtandó munkálatok végrehajtása milyen sorrendben történjék, a közönséget befolyasolni nem kívánom, hanem azt egészen a közönség szabad elhatározására bízom.

A végrehajtás mily módon történő eszközeendő tekintetében azonban figyelemzettem a közönséget, hogy a műtárgyak építési költségeinek megállapításánál szakközveim akképen jártak el, hogy az 1 m. nyílású vagy ennél kisebb műtárgyak miut betörcsövek, az azon felüliek 9 m. nyílású kohidökkel és vastartós fafelszerkezettel, a 9 m. nyílású felüliek pedig kohidökkel és fafelszerkezettel u tonnas járművekkel való megerhelésre számított méretekkel építessenek.

Egyébként ugy a műtárgyak építésével, mint a meredek utszakaszok athelyezésevel járó munkálatok megállapításával a szakközveim általi készített kimutatások adatai veoudók nygelembe.

Felhivom a vármegye közönségét, hogy a fentebb mondotakra való figyelemmel a törve vett munkálatoknak milyen sorrendben történő végrehajtását illetőleg készíttessen az államépítészeti hivattal megfelelő építési, illetve munkaprogramot s annak alapján a rendezés időtartamára új költség-

vetési tervezeteket s úgy az építési, illetve munka-programot, valamint az annak alapján készített költségvetési tervezeteket közgyűlésben tárgyalja s azokat az ez iránt hozandó közgyűlési határozatával együtt jóváhagyás végett annak idején terjeszti elő.

A fentiekben kívánt költségvetési tervezetek egybeállításánál a szakközvegeim által készített költségvetési tervszöveg szolgálhat alapul, természetesen azszal a változtatással, hogy a közúti alap rendezése 10 év helyett 12 éven át fog végrehajlatni; figyelembe lesznek veendőek továbbá az ezen tervszöveg egyes kiadási részreirre nézve felmerült alábbi észrevételeim is:

1. A II. kiadási rovat 2. tételo alatt hivatali és irodai költségekre szakközvegeim arra való tekintettel, hogy egy univerzális műszer beszerzése és a nyomtatványok szaporodása több költséget fog okozni, az eddigi 720 K helyett 1220 K-t vetek számításba.

Tokintettel azonban azon körülményre, hogy az univerzális műszer beszerzése csak egy ízben fog kiadást okozni, azontul pedig csak a nyomtatványok szaporodása fog több költséget okozni, elegendőnek tartom, ha a jelzett czímen évenként 1000 K irányoztatik elő.

2. Az II. kiadási rovat 3. tételo alatt a rendes beutazásokon kívül teljesítendő építési feltételek költségeire számításba vett 500 K helyett 200 K-t is elegendőnek tartok.

Az állanépítészeti hivatal utiátalányának tervbe vett emelését nem kifogásolom, az utmesterok utiátalányának megállapítása pedig általam jóváhagyott közgyűlési határozaton alapszik.

3. A II. kiadási rovat 4. tételo alatt hivatali helyiségek tatarozására számított 300 K helyett 150 K felvétele is elegendő lesz.

4. A II. kiadási rovat 1. tételének 30392 K-ban való megállapítása oly módon történt, hogy szakközvegeim a törvényhatósági utkaparók fizetésének az állami utkaparók fizetésével egyenlő összegben való megállapítását hozták javaslatba s a segédnapszámok béreire és az eddiginél nagyobb összeg felvételét indokoltak jelezték.

Annak megjegyzésével, hogy a jelzett javaslatok ellen észrevételt nem teszek, felhívom varmegye közönségét, hogy az utkaparók fizetésének megállapítása tekintetében annak idején közgyűlésben határozott s hozandó határozatait jóváhagyás végett terjeszti elő.

5. A II. kiadási rovat 5. tételo alatt hidak javítására szakközvegeim által számított 10000 K tekintettel arra, hogy a rendezés időtartama 12 év, ennek arányában 9000 K-ra állítandó le, a mely összegben a javítandó hidakra vonatkozó kimutatásba fel nem vett apróbb javítási költségek is fedezetet találnak.

6. A II. kiadási rovat 6. tételo alatt uttesttartozékok fenntartása czímen szakközvegeim 2000 K-t irányoztak elő.

Ezt az összeget 3500 K-ra emeltem fel.

Ezen összegből 2500 K új korlátok és kerékvetők felállítására szolgál, mintán szakközvegeim 10 éven át mintegy 30.000 K értékű új korlát és kerékvetők felállítását jelezték szükségesnek, 1000 K pedig uttesttartozékok fenntartása körül felmerülő egyéb kiadások fedezésére elegendő lesz.

7. A IV. kiadási rovat összegét szakközvegeim akképen állapították meg, hogy az új ut és hid építkezésekre, továbbá az utkaparó házak építésére, valamint az új korlátok és kerékvetőkre általuk szükségesnek jelezett összeg $\frac{1}{10}$ -ed részét állították be ezen rovat alá.

Miután azonban az új utkaparó házak építési költségei a III/3., a korlátok és kerékvetők felállításai költségei pedig a III/6. kiadási rovaton veendőek fel s ott fel is vannak véve, ezen a rovaton csak az új ut és hidépítkezésekre szükséges összegnek $\frac{1}{12}$ -ed része, vagyis 57.000 K lesz felveendő.

8. A VII. kiadási rovat összegét szakközvegeim 50.000 K-ban állapították meg, a melyből 15.000 K vicinális közutak segélyezésére vétetett számításba.

Tekintettel a rendezés időtartamának 12 évre történt változására, vicinális közutak segélyezésére csak 13.000 K lesz fordítható s ehhez képest a VII. kiadási rovat összege 48.000 K-ban lesz megállapítandó.

9. A VIII. kiadási rovaton az I—III. kiadási rovaton feltüntetett szükségletek $\frac{3}{10}$ -a irányzandó elő.

10. A fentiekben nem említett rovatok fel-tüntetett szükségletek ellen észrevételem niúcsen.

Szakközvegeim által hozzám intézett jelentéssel bemutatott tárgyratok közül az 1908. évrő szerkesztett közúti költségvetési tervszöveg I. példányát, az újból építendő műtárgyakról és azok költségeiről szerkesztett kimutatást és annak mellékletét, az áthelyezendő utzakaszokról szerkesztett kimutatást, a székeludvarhelyi—parajdi, a szeutegyháza—falva—ez-szombori és felsőboldogfalva—felsőrákosi h. közutak hosszlevényeire vonatkozó tervezeteket 3 példányban, a székeludvarhelyi—parajdi h. közút áthelyezésére vonatkozó vázlatrajzot, a vicinális közutak varmegyei segélyezéséről felvett jegyzőkönyvet, a vicinális közutak hálózatát feltüntető kimutatást s végül a varmegye közúti alapjának 1909—1918. évekre vonatkozó évenkénti szükségleteit feltüntető szakközvegeim által szerkesztett s általam a fentebb mondottak

értelmében megfelelően helyesbített kimutatást a varmegye közönségének hivatalos használatra viszavárolag megküldöm.

Budapest, 1908. január 17.

Kocsuth Ferencz

HIREK.

Székeludvarhely, febr. 2.

A képezde ügye ujra kísért.

Mindjárt két egész éve annak, hogy Apponyi gróf kultuszminiszter azon nagyfontosságú rendelete megjelent, mely a székelykereszturi tanítóképző-intézetet Székeludvarhely városnak ajánlja föl. Minthogy — mondja a miniszter roneletében — Székelykeresztur községnak társadalmi, kulturális és egyéb viszonyai nem felelnek meg azon igényeknek, melyo a tanítóképzés ügyét a modern kor követelményeinek szellemében előmozdithatának minthogy az ottani helyi viszonyok nélkülözlik azon kellekeket, melyok a szó alatt levő intézet intenzív fejlődésének alapfeltételei; ellenben sok kedvezőtlen tényező bátrányosan befolyásolja az intézet nevelői és oktatói munkásságát: fenti okok által inditvatva, tervbe vette, hogy úgy az intézetnek magának, mint pedig a tanítójelölteknek is jól fel fogott érdeket tartva szem előtt, a jelenleg Székelykereszturon feonálló állami tanítóképző-intézetet esetleg más, alkalmasabb helyre helyezi át

Tovább menve, azt mondja a miniszter, hogy a székelyegének mindenkor gonddal és őszinte jóindulattal istápolat érdeke arra iditja, hogy amidőn fentebb jelzett szándéka megvalósítását kedvezményezi, első sorban Székeludvarhely város közönségének nyújtson módot és lehetőségét ezen nagyfontosságú és messzokiható horderejű kulturintézménynek a megszerzésére.

Székeludvarhely város tudatában volt annak, hogy e kulturális intézmény elvonása Székelykereszturtól, annak milyen visszaesést jelent, tehát ezt mérlogelve, a testvéri szeretet által vezéreltetve, nem kapott az ajánlaton annyival is inkább, mivel Székelykeresztur társadalmi megmozdult, hogy a minisztert szándéka megváltoztatására bírja, minek kerestülvitelére Ugron Ákos főispánt sikerült is megnyerniök, ki egyénisége és állása egész súlyát latba vetette és sikerült is a kitűzött célt biztositania.

Es ez nem volt könnyű munka tekintve az előbb ismertetett miniszteri leirat erőteljes, határozott hangját és tekintve azt, hogy a képző-intézet elnyerésére Marosvásárhely közönsége minden lehetöt elkövetett meg kellett a minisztert arról győzni, hogy nagyobb közérdek követeli az intézetnek Kereszturon hagyását, mint a minő követeli Székeludvarhelyre hozását vagy másfelé vitelét.

Az elvi döntés után következett az új intézeti épület részére megfelelő teleknek biztosítása. Csak azok tudják, minő feladat volt ez, a kik a megfelelő elhelyezés biztosítására irányuló tárgyalásokban részt vettek. Pedig a miniszter nem támasztott a várossal szemben nagy követeléseket. Az egy telken kívül nem követelt semmi hozzájárulást, holott ha másbóvá viszi az intézetet, a telken kívül igen jelentékeny építési segélyt is biztosíthat.

De hát Kereszturnak a telek is sok. Mert a város kicsiny és szegény. Közterhei máris nagyok. Nemcsoda, hogy félt azok nem kis mérvű növelésétől. Az aggodalmakat csak növelte a kicsinyiséggel, szegénységgel együttjáró kicsinyhitűség, mely rémekkel népesíti be a jóvendőt. Az aggodalmakat eloszlatni, a kishitűség rémeit elűzni, hitet, bizalmat kelteni, a jóvendő szobb perapektíváját megnyitni, olyan feladat, melynek megoldása nélkül a várost az 5 holdas belseőség megszerzésére irányuló áldozathozatalra rábírnai nem lehetett volna.

Ugron Ákos ezt a feladatot is megoldotta: a város képviselőtestülete, omlekezettünk szerint mult év március havában, egyhangúlag hozott határozattal a kívánt helyen és nagyságban megajánlotta a telket s az intézet ügyét diadaira vitte.

Es most, amikor már köztudatba mont, hogy a tanítóképző-intézet Székelykereszturon marad és mi itt a megye központján, dacára a miniszter ajánlatának, ebbe belenyugodtunk, mivel Székelykeresztur s így e varmegye nem kicsinylendő fejlődését láttuk, most mondjuk arról veszünk íbirt, hogy Székelykeresztur képviselőtestülete megmondolta a dolgot s egy újabb határozattal dezaválta a telek kijelölését illető korábbi határozatát s így ezzel elzárta a lehetőség útját, hogy a képezde ott nyerjen végleges elhelyezést.

A képviselőtestület ugyanis a pótdától való féltétől, mely a korábbau folajánlott telekvásárral járt volna, nemcsak azt voszélyeztette, hogy a képezdét Székelykeresztur vesztiti ol, hanem annak Udvarhelyvarmegyében, nevezetesen Székeludvarhelyen való olhlyozóése is voszélybe került. A jó mrosvásárhelyiok látva azt a dilemmát, melybe Keresztur került, minden lehetöt megtesznek arra, hogy azt unagnak biztosítsák s ebbeli szándékuk elérésében egész manővert vezettek be. Is tudjuk, hogy a kiltartásnak és hangos kiabálásnak eredményei szoktak lenni.

Éppen ezért szükséges az, hogy ha már Székelykeresztur lotott arról, hogy a képezdét biztosítsa magának, mivel az egyértelmű volna a polgárság existenciájának voszélyeztetésével — elvégre ezt megállapítani, mint érdekeltek, ók a hivatottak — úgy Székeludvarhely város társadalmának ujra meg kell mozdulnia, hogy ez intézetet a maga részére biztosítsa, melyhez annyival is több joga van, mivel a miniszter első sorban is őt szomelte ki erre.

Kérjük varmegyénk ügyoi iránt lankadatlan buzgalommal dolgozó főispánunkat, Ugron Ákost, vogy a kezébe az ügyet, togye fel az utolsó kérdést Kereszturnak: Kell-e a képezde? s ha a válasz: nem lesz, ugy annak Székeludvarhelyre való áthelyezése irányában a lépéseket togye meg. Mert az semmi esetre sem megengedhető, hogy mi két szék közt a pad alá kerüljünk.

Az Iparfejlesztő bizottság egy éve.

Udvarhelyvarmegye Iparfejlesztő-bizottsága f. hó 27-ikén dr Damokos Andor alispán, alelnök vezetése mellett tartotta az ében első ülését. Az ülés tárgyát a bizottság mult évi működéséről szóló és a miniszterhez intézendő jelentés képezte, melyet a bizottság jegyzője dr Mathényi Miklós adott elő.

Az Iparfejlesztő-bizottság a varmegye agyagiparának fellendítésére és ezzel kapcsolato:an különösen a Filep Dezső korondi agyagiparos telepének szélesebb alapokra leendő fektetésére az 1906. ében megindított actió befejezéséül a m. év január 25-én megtartott ülés határozatából egy memorandumot dolgozott ki, melyben nemcsak az anyagipar fellendítésére torjesszokott ki, hanem konkrét javaslatot tett a varmegyében üzött minden házi és gyári iparagra vonatkozólag. Ez emlékiratot a főispán-bizottsági elnök vezetése alatt küldöttség adta át a miniszternek.

A bizottság mult évi jelentésében kiemelte volt egy árubezerzési raktár létesítésének szükséges voltát is. Az előző években tett tanulmányok alapján ezen háziipari bazár jóváhagyott alapszabályait további közzétérésre kifejtése végett a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarával, ugyezintén az erdélyi batóságokkal közölte.

A bizottság az ipar minden ágára vonatkozó ezen általános működése mellett a varmegyében létező kisebb-nagyobb iparvállalatokat részint anyagi erejéhez mérten segélyezésekkel, részint a beadott kérelmeknek felsőbb helyre való felterjesztésével igyekezett támogatni.

A székeludvarhely városba bevezetett villanyvilágítás szükségessé tette, hogy a városban ezen ágban is jártas iparosaink legyenek s e végből Bartók István és Kelemen Lajos idevaló lakatos iparosoknak 150—150 kor. segély utalt ki, mely támogatással lehetővé tette, hogy nevezettek a budapesti technológiai iparmuzeumban az elektrotechnikai tanfolyamot elvégezzék és a képesítést megszerezzék. Jakabos György szabó iparosnak a szabászati tanfolyam elvégzésére 100 koronát utalt ki. Kézmárki Ákos kocsiagyártónak és Mártonfi Sándor kovácsmesternek 50—50 K, Salamon Kálmán faszobrásznak 100 korona segély szavazott meg a sepiászentgyörgyi székelyi kiállításban való résztvehetés céljából.

A csipkeverés elsajitása és terjesztése céljából az előbb Székelykereszturt majd Székeludvarhelyt Simó Ágnes óvónő által rendezett tanfolyam céljaira különösen a szükséges eszközök beszerzésére nevezett óvónőnek 200 koronát szavaztak meg, mely összegből az eszközök beszerzésén kívül fentmaradó összeg a tanfolyamot vezető tiszteletdíjával szolgált. A székelykereszturon rendezett tanfolyam ugyanis teljesen díjtalan volt. A bemutatott elszámolás szerint az eszközök beszerzésére 100 korona fordított. Mindkét tanfolyamon 40—40 korona nyert oktatást. Koncz Imre agyagipar szakiskolai tanuló részére megszavazott 180 korona segély fele része az iskola évnek megfelelően csak a folyó ében folyósított.

Barcsai és társai, Balázs Károly, Czehe Aladár, Márton János, Simó Pál, Szentes és társai, Dorzei Árpád, Albert Péter és Rudolf Józsefnek gépek és műhely felszerelésnek államszolgálaton leendő adományozása iránti kérelmét a miniszterhez felterjesztették. A kosárfouó iparág művelésére fentartott fűzfatelep bérletére 60 koronát fizetett ki.

A bizottság az 1907. év őszén Sopiszontgyörgyön megtartott székelykiállításra résztvett. A részvétel akként történt, hogy a bizottság az egyes termelőktől a termékeket bevonta s azok ol és bazarállításáról, valamint kiállításáról maga gondoskodott s a felmerült összes költségeket fedezte. A kiállítás eléri sikerét igazolják a megnyert állami és kiállítási érmek. Ezen kiállítással felmerült költségek a miniszter által az évközben kiutalt 1200 K pótdállamsegélyből, valamint a földmívelésügyi miniszter által adományozott 500 K és a vármegye közönsége által kiutalt 500 K adományból nyert fedezetet, a felmerült kiadások összesen 1530 K 95 fillért tesznek ki.

A Kaszinó közgyűlése.

A székelyudvarhelyi Kaszinó a múlt vasárnap tartotta meg közgyűlését, Ugron Ákos főispán elnöklete és a tagok szokatlan nagy érdeklődése mellett, amely mindenesetre figyelemre méltó jelenség, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy a Kaszinó élet általában paug.

A gyűlést öt órakor nyitotta meg Ugron Ákos elnök lendületes beszéddel. A magyar nemzet államfenntartó ereje a közel jövőben, úgy mond, próbára lesz téve, miért is szükséges lenne, hogy a vármegyében a társadalmi széttagoltság megszűnjék s a vármegye intelligenciája annál nagyobb számban lépjen be a Kaszinóba, s így egyesült erővel dolgozzanak társadalmi terén is hazánk anyagi és szellemi előrehaladásának munkájában. A tetszéssel fogadott megnyitó után Becsek Aladár titkár tette meg jelentését.

— A székelyudvarhelyi Kaszinó — kezdte jelentését, ez, alkalommal 46-ik közgyűlését tarja. Ma talán senki sincs itt jelen, aki ez egyesület bölcsőjénél állott; új kor, új jelszavak és új emberek uralkodnak a helyzeten, — akik azonban jórészt egyik szándékban azokkal a derék emberekkel, az alapítókkal: — t. i.: közelhozni egymáshoz a város társadalmát, az ugynevezett középosztályt; tomöríteni egy orvát azokat, kiket a hivatás egymásra utal, s az élet egymástól elválaszt, egy értelmet, egy akaratot táplálni azokban, akik csak egy értelemmel, egy akaratallal fejtetik ki értéküket, s így áthidalni az olválasztó társadalmi vonalakat.

Sajnos, hogy sem az alapítók, sem a jelenlegi vezetőség nem érték el a kitűzött szép célt, noha becsülettel igyekeztek is megfelelni a rájuk bízottaknak. Azonban, ha vádolni lehet valakit a mulasztásért, az maga a nagy társadalom, melyben nincsen meg az egység; a hány társadalmi réteg, annyi szétbuzó törekvés; nem tud sokaságban, eszmében; szóval testben és lélekben összeforolni.

Társadalmi viszonyaink változása után a Kaszinó végleges elhelyezésének mikéntjét írta le, majd pedig beszámolt a múlt év eseményeiről.

Elnök indítványára a közgyűlés köszönetét nyilvánította titkárnak. Ezután Amberboy A. József pénztáros jelentését, pénztáros betegsége következtében, Szobotka Rezső kir. főmérnök, vál. tag terjesztette elő. Az évi összes bevétel 4191 kor. 07 fillért tesz ki, míg a készlet év végén 27 kor. 94 fill. A közgyűlés a kiküldött bizottság ajánlatára pénztárosnak buzgó működéséért elismerést szavazott. Ugyancsak a kiküldött biz. jelentése alapján Dr. Keith Ferencz könyvtárnoknak és Dr. Váró Géza háznagynak szintén elismerést szavaztak. A folyó évi tagsági díjat 24 koronában megállapították, mely után a folyó évi költségvetést 4860 korona bevétellel, s ugyanannyi kiadással megállapították. Végül Dr. Göllner Béla elnöklété mellett a választásokot ejtették meg a következő eredménynyel:

Elnök: Ugron Ákos. Alnöklök: Soó Gáspár, Dr. Horváth Károly. Titkár: Becsek Aladár. Pénztárosok: Amberboy A. József. Háznagy: Tompa Árpád. Könyvtárosok: Dr. Keith Ferencz. Választmányi tagok: Rendesek: Dr. Bodolla Gábor, Csanády Zoltán, Dr. Damokos Andor, Demény Ferencz, Dr. Göllner Béla, Hlatky Miklós, Homolay Lajos, Illyés Miklós, Dr. Imreh Domokos, Dr. Kovács Albert, Molnár Károly, Persián János, Dr. Ráczkó Samu, Sándor Mózes, Dr. Solymosy Lajos, Szobotka Rezső, Vajda Ferencz, Leichter Gyula. Póttagok: Dornai Béla, Fás Gyula, Barabás András, Dr. Vass Lajos, Gróf Mikes János, Szabó Gábor.

Közgyűlés végeztével a Budapest-szálló külön-

termében a Kaszinó tagjai társasvacsorára jöttek össze. Ugron Ákos elnök lendületes szép beszéddel köszönte meg a megnyilvánult bizalmat, mire Soó Gáspár alelnök biztosította elnököt a tagok osztatlan szeretetéről és bizalmáról, azon óhajának adva kifejezést, hogy a kitűzött szép célt, a társadalom összehozását, elnök valóra válni lássa. A társaság késő éjjeli órákig együtt maradt.

Növegyleti fillérestély. A Növegyletnök f. hó 5-én szerdán tartandó fillérestélyén Mussetnek „Szessely” című egy felvonásos vígjátékát fogják előadni Szobotka Kata, Noss Ilonka és Balázs Sándor. reálisk. tanár. Az estély rendezői Szabó Andrásné és dr. Borosnyói Pálné.

A főiskola hangversenye. Az állami főiskolára ifjúsága, mint jeleztük, folyó hó 15-én a Budapest-szálló dísztermében, részben a zene-alap, részben a kirándulási alap javára tánczczal egybekötött hangversenyt rendez. Az estély műsora a következő: 1. Rákóczi-induló, előadja az ifj. zenekar. 2. Népdal egyveleg, előadja az ifjúsági vegyeskar. 3. Grieg Sonata, I-III. rész. Hegedűn Molnár Géza. 4. Műdalok. Éneklők Politzer Albert. 5. Jansa Dou, előadja Venetiánér Antal és Folberth Gusztáv. 6. 3 népdal, előadják: Politzer Albert. Oltósy Oszkár, Wagner György, Szabó László. 7. Hoffmann Quartett, Czinka Pauna előadja az ifj. Quartett. 8. A kovácsok sztrájkja, Coppée, szavalja Prégler Tibor. 9. „Falu végén” előadja az ifjúsági férfiak. 10. Intermezzo a Cavalleria Rusticana-ból, előadja az ifj. quartett. 11. Népdal egyveleg, előadja az ifj. vegyeskar. 12. Szózat, előadja az ifj. ének és zenekar. A zoogorakiséretet Dobó Zoltánól látja el. A rendezőbizottság élén Biró István, Dobó Zoltán és Szarvas Arnold tanárok állanak. Az estély kezdete 8 órakor és a belépőjegyek árai a következők: oldal- és támlászék 2 K, zártszék 1:60 K, páholy 8 K, deákjegy 1 K, karzati ülőhely 1 K, állóhely 60 fillér.

Egy képviselő üdvözlése. A helybeli számvetőség és adóhivatal személyzete, dr. Nagy György orszgy. képviselő, az állami tisztviselők érdekében kifejtett munkásságáért külön-külön üdvözölte és egyben kikérte jövőre is támogatását.

Mi lesz az uszódjával? című, múlt számunkban közreadott cikkünkre a következő sorokat vettük:

Az „Udvarhelyi Híradó” folyó évi január 26-án megjelent számában a fennebbi czim alatt terjedelmes cikkely jelent meg, amely egyáltalán formális vádakat tünik fel ellenem, mint aki oka volnék annak, hogy Székelyudvarhely városnak uszódjára a mai napig nincs. Erre vonatkozólag saját igazolásomul, legyen szabad megjegyeznom, hogy a dolog egészen másképp áll, mint ahogyan a cikkíró kiczirkalmazta. Én, amit ígertem, azt ma is főtartom és itt a nyilvánosság előtt ismételtelen kijelentem, hogy az uszódat saját költségemen tényleg megépíttettem, még pedig olyan időben, hogy az a folyó évi fűrdő-szezonra a nagyközönség rendelkezésére állandó. Ezt annál is inkább tehetem és immár tonnem kell, mivel az alapmunkálatokkal, így többek között a fűrdőmedence kiasatásával s egyéb igen költséges beruházásokkal elkészültem, azokért költelektem. S ha szokásom lenne előzetesen dicsekedni, úgy azt is megsughatnám, hogy az általam készített elhatározott uszóda, őszbelsőnlíthatatlanul külöb lesz, mint a t. cikkíró által javaslatba hozott kosaras-uszóda, melynek létrehozása — a felbuzott nyomos akadályokat véve alapul — szinte megvalósíthatatlan és horribilis költségeket vonna maga után, amiket pótolási városi pénztárunk aligha fedezhetne. Az általam tervezett uszódnak pedig csupán egy és a fenkölt gondolkozása tulajdonos tekintete, igen könnyen elhárítható akadályja van. Ugron Ákos szeretett főispánunk ugyanis ha megengedi, hogy gátja felett — maganjogának sérelme nélkül — a Nagy-Küküllő folyóból egy keskeny árkot frissítvi vizet bocsáthassak saját területem kerestűl az uszódához, akkor minden legkisebb akadály nélkül megszűnik. Ezt pedig, ismerve ő méltóságá nagylelkűségét és a város közegészségügyének előmozdítására irányuló törekvését hiszem, hogy megtagadni nem fogja. Ami a gőzfűrdő ügyét illeti, az sem olettett dolog részemről. Hiszen oleddig mintegy 6000 korona befektetést tettem annak létesítése érdekében és a bozzávaló szükségletek háromnegyed részében már meg is vannak. Azonban egyszerre mindent keresztűl hajszolni, jól rosszul elkészíteni nem lehet és nem is szokásom. Aki különben a múlt évi munkáviszonyokat és az építési anyagok megrádrágaságát tekintetbe veszi, az a legkövetőbbé son csodálkozik az építési kedv nagy mérvű csökkenésén. Ezeket ohojtottam a hivatkozott cikkelyre a magam részéről megjegyezni, anélkül azonban, hogy annak érdemleges bírálatába bocsátkozni szándékom is lenne. Pábián József, fűrészgáros és gőzmalomtulajdonos.

Készséggel adunk helyet e soroknak, melyek a közönséget megnyugtathatnának hivatva, az uszóda

irányában. Azonban szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy Pábián József ur hivatkozott cikkük tartalmát nem értette meg, amennyiben n i abban egy szóval sem mondjuk, hogy kosaras-uszóda létesíttessék s még kevésbbé, hogy városi közpénzből, hanem igiton azt proponáljuk, hogy a Korcsolya-egylet pályáján készüljön az uszóda s mint először is tervezve volt, részvénytársasági alapon. Egyébiránt igen örvendenénk, ha az uszóda a nyárra már elkészülne, noha, mint a fonti sorokból látjuk, még vízjogi komplikációk szólnak bele. Természetesen hivatkozott cikkünköt a közegészségügy, tüzbiztonság és a Korcsolya-egylet — mint városunk egyetlen sport-egylete — tekintetében fentartjuk s a kérdés gyors orvoslását várjuk.

Bezárt iskola. Az áll. polgári leányiskolát Kuliszeky kir. tanfelügyelő, a tanítótestület tagjaiak betegsége folytán, m. 31-én bizonytalan időre bezárta.

A ref. kollegium ifj. Önképzőkora f. hó 9-én vasárnap d. e. 11 órakor az intézet tornacsarnokában br. Kemény Zsigmond emlékeztető nyilvános irodalmi ünnepélyt rendez. A változatos műsort következő számunkban közöljük.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Szarka Tivadar pü. titkár, saját kérésére, Debreczenbe áthelyezte.

Szent Antal estély. A múlt vasárnap, Soó Gáspárné elnöklété és Göllner Béláné, Valentsik Ferenczné és Medgyesy Emma rendezése mellett tartott 3-ik szent Antal estély úgy az anyagi, mint erkölcsi siker tekintetében méltán sorakozik az évad előző estélyeibe és a rendezők buzgóágárról tesz bizonyosságot. Burger Arthur tanár határoz bszédben fejtegette a tulajdonképpeni boldogságot. Bagó Mariska sok közvetlenséggel szavalt, aztán Manchen Margit lépett a dobogóra, ki szépen csengő hangon rendkívül sok finomsággal énekelte egy „Ave Máriát”, melyet Baku Katalin precziz játéka egészített ki. A következő szám az öt Göllner fiu éneke volt. Ami báj a gyermekhangban megtalálható, igazán kitűnően érvényesült a fiuk őszhangzó énekeiben. Végül Becsek Aladár a „Vak” című költeményt szavaltá határozosan. A következő szent Antal-estély ma, vasárnap este fél 8 órakor a főgimn. dísztermében dr. Valentsik Ferenczné elnöklété alatt tartatik meg a következő műsorral: 1. Ének szent Antalhoz előadja Szabó Antal, 2. Szaval Fábrián Karoly. 3. Énekel Bartos Teréz, cimbalmon kíséri Gyertyánossy Ilus. 4. Szabadelőadást tart Orbán János kereszturi pleb. 5. Szaval Ferenczy Margit. 6. Monologot ad elő Lázár Gaariella. 7. Cimbalmon játszik Gyertyánossy Ilus, hegedűvel kíséri Szabó Ernő. 8. Bezáro éneket tart Szabó Antal. Az estély rendezői: Janó Ferencz, Ferenczy Györgyné. Ez uton is kéri a rendezőség a közönséget, hogy meleg érdeklődéssel karolja fel a szent Antal- s így a szegények ügyét.

Halálozás. Domahidai Domahidy Sándor életének 68 ik évében m. hó 23-ikán elhunyt Szatmáron. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Öz. domahidai Domahidy Sándorné, született biripi és ivacakói Bőszerényi Vilma, — gyermekei: Elsa és férje alcsernátói dr. Damokos Andor, — Alexandrin és férje ujfaluai dr. Ujfaluassy Dezső, — és Pál; valamint unokái: Damokos István, Sándor és Mária, Ujfaluassy Eszter és Béla; az elhunytak testvérei: Domahidy István, özv. sepsiszentgyörgyi Czervék Iuráné szűi. Domahidi Etelka, özv. kölcei Kendé Elomérné, szűi. Domahidy Mathild és az összes rokonság nevébe, a megtört szív viganztalau fájdalommal tudatja, forrón szeretett férjének Domahidai Domahidy Sándor Szatmárvármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottsági tagjának, a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület elnökének, az Ecsodi lóp lecsapoló — Szamos balpart ármentesítő és bolviz szabályozó Társulat alelnökének, a Szatmárvármegyei Takarékpénztár r. t. vezérigazgatójának stb., szeretett családjának és a közjónak uuukás élete 68-ik, példaszerűen boldog házasságának 34-ik évében, 1908 január 28-án d. u. 1/2 órakor szívszélhűdésbe hirtelen történt elhunytát. A megboldogult Szatmáron 1908 január 30-án d. u. 3 órakor a gyászháznál tartandó ref. egyházi szertartás után január 31. én d. e. 11 órakor Domahidán fog örök nyugalomra helyeztetni. Szatmár, 1908 január 28.

If Nagy József törvénytudományi telekkönyvi átalakító, életének 23 ik évében m. hó 28-ikán elhunyt. Halálát szűi, testvérei siratják.

Máréfalvi Lukács Domokos földbirtokos, egyházi főgondnok és törvényhatósági tag, életének 64 ik, boldog házasságának 38-ik évében, múlt hó 25-ikén d. u. 5 órakor rövid szenvedés után elhunyt. Kidölt az ors tölgy s oda a koronája, amelyet anyyi gond edzett s amely oly biztos meenedűk szolgált mindig szeretett családjának s anyyi szegénynek. A medboldogultat általános részvét mellett 27-ikén he-

lyezték örök nyugalomra Márfalván. Halálát neje, azüvöltött Vass Borbára és fia István családjával, valamint számos rokon siratja.

Udvarhelymegye jegyzői egylete f. hó 8-ikán d. e. 9 órákor a vármegyeház kistermében (Gálffy István elnöke mellett közgyűlést tart. E közgyűlés tárgyait képezik: 1. A múlt évi zárszámadás tárgyalása. 2. Különböző követelések fölött való határozathozatal. 3. A módosított nyugdíj szabályzat bemutatása. 4. Előterjesztések.

Az ipari munkások szabad lyozumán a múlt vasárnap délután mintegy 120 hallgató előtt Szarvas Arnold főreáliskolai tanár tartott tanulmányos előadást a vizről. Ma délután Noss Gusztáv főreáliskolai tanár fog előadást tartani a polgári kör nagytermében.

Kereskedők álarczos bálja. Az álarczos bál rendező-bizottsága már minden elkészülteket megtett. A bál napján délután 1 óra és 30 percen vonaton érkező Karneval herceg fogadtatására, fölvirágzott kocnikon és lóháton küldöttség fog ki-vonulni és a herceget a Budapest-szállóba kíséri. A rendezőség értesíti a meghívott közönséget, hogy a meghívóban jelzett családjegy 3 személyre szól. Álarcz alatt csak személyjegyre lehet résztvenni. Deák-jegyet csak a nappali pénztárnál váltható. A meghívóra igényt tartók, f. hó 5-éig Zimony Ferencz ur-úai jelentkezhetnek. A rendezőség a közönség kényelmére a karzat alatti tért kényelmes tartózkodási helyllyé alakítja át. Jegyek váltásánál a meghívó elő-mutatandó.

A népművelési egyesület tagjai. A Székely-udvarhelyen a létesített vagy létesítendő kulturális egyesületek alapját, támogatást jobb kezét fogja képezni az alakítás alatt álló „Népművelési Egyesület”, melynek folytatónak tagjait jelentkeztek: Demeter Ákos kereskedő, Vallerstein Jakub szabó, Dávid Gergely Kovács, Dézsi István timár, Szöllösi Samu bérlő, (alapító tag) Zárug Antal kereskedő, özv. Soly-mossy Pálné magánzó, Ferenegel Frigyes kereskedő, Doros Györgyné magánzó, Bálint György timár, Riemer K. Gusztáv kereskedő, dr. Horváth Károly kir. közjegyző, dr. Szöllösi Ödön ügyvéd, dr. Váró Géza ügyvéd, Szobotka Rzs33 kir. főmérnök, Leichter Gyula kir. mérnök, Török Zsigmond kir. mérnök, Kelemen Lajos lakatos, Becsek Aladar, Vladár Ferencz építőmester, Fekete Bénémin építőmester, Molnár Károly ny. tanár, a Jótékony Nőegylet, Gönczi Lajos kollegiumi igazgató, dr. Viski Károly tanár, Olasz Gyula tanár, Stratzinger Emil kir. tan., pénzügyigazgató, Homolay Lajos pénzügyigazgató-helyettes, dr. Szabó Gyula pénzügyig. s. titkár, Mantó Miklós kataszteri biztos, dr. Borosnyai Pál adótitst, Mazinger László adótitst, Kapdabó József adóhivatali segéd, Tittel Ferencz adótitst, Dénes Mihály adóhiv. gyak. Duka András adóhivatali segéd. Újvízi üdvözletek megváltása czimén 6 K ajándékozta Varga Dezső és Gagyi Jenő tanárok. A folyamatban levő taggyűjtés további eredményét a jövő számban közöljük. Az ifjuság nevelése, művelése és az elhagyott szegény gyermekek anyagi segélyvel való támogatása a létesítendő különböző szakosztályok révén a közjótékonyosság minden irányu előmozdítása a kijelölt célja ezen egyesületnek. Igen óhajtható, hogy városnak minden vagyona és keresménye felett szabadon rendelkező lakója támogassa a tagok sorába való belépésével Népművelési Egyesületünk létrejöttét. Jelentkezhetni lehet szóbelileg vagy egy levelezőlapon a közszégi iskola tanítóinál. *Gyerkes Mihály, igazgató-tanító.*

Iparosok fillérestélye. A „Polgári önképző-és segélyező-egylet” tekintettel a most küszöbön levő táncszestélyekre, fillérestélyeit nem tartja meg. A legközelebbi estélye a hó 18-án lesz, igen érdekes műsorral. Jelmezes fillérestélyét pedig március 1-én, azaz a farsang utolsó napján tartja meg, a Budapest-szálló színháztermében.

A székelykeresztúri polgári olvasókör tegnap este dr. Kosza Endréné, dr. Viola Sándorné és dr. Fodor Boldizsárné védnöksége mellett sikerült táncszestélyt rendezett. A mulatság jövedelmét az egylet javára fordítják.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkérteünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyi vármegyei tanítóegylet népiskolai tanszermuzeuma részére a szárazvíni (sopromogyei) kréta, mése és köipari részvénytársaság a gyártásában előállított szines irodai és jelzőkrétákból 182 drbot, — tizenkettőféle színű rajzkrétákból 24 drbot, — különböző színű erdészkrétákból nedves és száraz fára, bőrre, vászonra üvegre és papírra való irataához 72 drbot, — iskolai szines fatablakrétaiból 18 drbot, — iskolai rajzkrétákból (papírra) 18 drbot, — kerek és szegletes billiardkrétákból (dákoboz) 34 drbot, billiardhoz szolgáló táblakrétaiból 4 drbot és a szabóiparnál használatos posztó-krétákból 4 drbot, összesen 378 kréta-mintadarabot ajándékozott. Fogadja ezen adományáért nevezett Részvénytársaság a Tanszermuzeum nevében köszönetet. *Chalupka Rezső, osztályelnök.*

A helybeli unitárius templom urasztalának felszerelési költségeire az egyházi előjáróság az alábbi kegyes adományokat vette és hálás közönettel nyugtázza: Német Albert gyűjtőívén: Daniel Lajos 20 K, Német Albortné, Lengyel Antal és Bogdán, Andorkó István 10—10 K, Bán Mózes, Kiss Jakub és neje, udvarhelymegyei takarékpénztár ok-lándi fiók intézete, Tóth Péter és neje, vargasi hitel-zövetkezet, vargasi fogyasztási zövetkezet, Kisgyörgy Sándor és neje 5—5 K, székelyderzi hitel-zövetkezet, Kovács Sándor és neje 4—4 K, Spitzer Mihály, székelyderzi fogyasztó zövetkezet, Szathmáry Miklós, Miklós Sándor, dorzi Sándor Gergelyné, Szabó Ferencz, dr. Mester Jónó, Gergely Mózes, Kiss András, Bencze Gábor, Szabó Mózesné, Bencze Dénesné, Sándor Ferencz, Pál János, Flórián, Pál Gyula, Borbáth Zoltán, Máthé János, Kiss Tamás, Sándor Mariska, Arkossy Lenke, Debiczky Mihály, Kisgyörgy Zsuzsa, Máthé Ferencz Elek és neje, Szathmári Lajosné 2—2 K, Kovács János, N. N. Ádamos Mihály, Dénes János, Dénes Zsigmond, Konrád Gábor, Gergely István, Gáspár Albert, Szabó Mózes, özv. Dimén Ferenczné, Dombi Mózes, Máthé József, Benedek Péter, Egyed Albert, Gross, Gelei Vilmos, Dimén Gergely, Imets Lajos, Székely Péter, Székely Péterné, dr. Debiczky 1—1 K, Imots Albert 40 F. Együtt 164 K 40 fillér.

Borsókás hus a piacon. A következő sorokat vettük: A míg a helybeli mészárosok által levágandó és levágott állatok husa minden egyes esetben vizsgálataknak van alávetve, addig a farcádi hús-árulók a heti vásárokon minden ellenőrzés nélkül hozták forgalomba az otthon levágott disznóhúst. Innen van azután az, hogy — biztos tudomásom szerint — a piacon ismételt borsókás sertéshus került forgalomba. Helyénvaló lenne az így kimérésre kerülő húst szigorú vizsgálat alá venni, nemcsak a közegészségügyre való tekintetből, hanem azon okból is, hogy a törvényt egyforma mértékkel kell kezelni mindenkivel szemben. Vagyis: amíg a helybeli mészárosok a magas adó mellett drágán fizetik meg a vágóhid díjat is, addig egy község néhány élelmes embere mindezek alól fel van mentve. (—)

Kivonat a m. hiv. lapból. Sertésorban megszűnt Kisolyos községben. Oklánd—Vargyas felé vezető uton egy darab 4 éves, fakó szőrű, farka fekete sorényú, kanca találtatott. Tulajdonosa átveheti Oklánd község előjáróságától. Hegyi János Székelydóbi lakosnak 2 darab marhája elveszett; mindkettő 2 éves, egyik kékecsőrű ökör, a másik fehér üsző, az ökör jobb füle jegyes. Borcsa Ilyés a Lóvetéi község előjárósága által 95 — 901. s. alatt kiadott munkásigazolmányát elveszítette. Ezen körülmény azzal tétetik közvé, hogy a határidő letelte után megsemmisítették.

KÖZGAZDASÁG.

Mintagazdaság szervezése. A székelyföldi miniszteri kirendeltség megbizta Czirmes Bálint keresztúri szaktanárt, hogy az okszerű mezei gazdálkodás bemutatása s a tanító-jelöltek gyakorlati gazdasági kiképzésének lehetővé tétele céljából, Keresztúron egy népies minta gazdaságot szervezzen. Czirmes Bálint ez alapon igen érdekes és részleteiben megokolt javaslatot dolgozott ki és terjesztett be a miniszteri kirendeltség vezetőségének.

A kormány a száj- és körömfájás terjedése ellen. Darányi Ignác földművelési miniszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, a ragadós száj- és körömfájás terjedésének a megakadályozása tárgyában. Eddigélle sikerült ugyan — ugymond a körrendelet — az 1904. évben kiadott intézkedések végrehajtásával a száj- és körömfájásnak a lábas jóság között való nagyobb elterjedését megakadályozni, úgy, hogy a fertőzött községek száma május végén két-háromra csökkent, de a nyári idő beálltával, a midőn a legelgetés megkezdődött és az állatforgalom élénkült, a betegség ismét terjedni kezdett és jelenleg már nyolcz vármegye 21 községe van fertőzve ragadós száj- és körömfájással. Elérkezett tehát az ideje, hogy ennek a különösen fertőző betegségnek a korlátozására minden lehető intézkedést megtegyenek, nehogy az állatkereskedelmi érdekeinket súlyos veszteség érje. Fölhívja a miniszter a törvényhatóságokat a védekezés nagy jelentőségére és arra, hogy figyelmeztessék a községeket, hogy a lakosokat kötelezzék a betegség fölléptét azonnal bejelenteni a községi előjáróságnál és hogy az elrendelt intézkedéseket a legpontosabban hajtsák végre. A hatóságok kötelesek a szakközgeikeket azonnal a helyszínére küldeni és az övintézkedéseket megtenni. A vasuton szállított állatok vizsgálatánál az állomásokra kirendelt állatorvosoknak a legügyelmesebb gondossággal kell eljárniok, nehogy a betegséget Magyarországon és a külföldön széthurcolják. A betegség terjedésének megakadályozása végett elrendeli a miniszter, hogy az állatvásárokat a betegségtől fertőzött község-

ben csak előzetesen adott külön engedelem mellett szabad megtartani. Az ilyen községokban a toi gyhított telepekről a sovány tejet csakis előzetes fölforraltatás után szabad forgalomba hozni. Hajlandó a miniszter arra, hogy a fertőzött községekben külön állatorvost rendeljen ki a betegség tartamára. Azoknak a hatóságai községnek, a kik a betegség előjótása körül nagyobb sikert érnek el, a közhatalóság javaslatára jutalmat ígér. Ellenben a hanyagságot vagy mulasztást a legszigorubbban fogja büntetni.

TÁVIRATOK.

Budapest, február 1.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Országgyűlés.

Képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl. Bejelentí, hogy Deésy Zoltán pénzügyminiszteri államtitkár geryeszegi mandátumáról lemondott.

Elfogadták harmadszori olvasásban az erdélyi birtokjavaslatot mely után Bizony Ákos előadó elfogadásra ajánlja a bírői és ügyészi szervezet módosításáról szóló javaslatot. Szász József elfogadja a javaslatot, van azonban néhány igazságtalanság, mit tárgyalás alatt orvosolni kell. Bródy Ernő elfogadja a javaslatot, bár még sok jogosult kívánság kielégítetlen maradt. Nagy Miklós elfogadja a javaslatot, bár előléptetési módzatokkal nincs megelégedve. Kéri igazságügy minisztert, hogy ezen mielőbb segítsen.

Szünet után gróf Batthány Tivadar javaslatot elfogadja. Nem szabad megfélekedzeni, úgy mond, azonban a napidijásokról, kik legszándobb páriák.

Képviselőválasztás Csikszerdában.

Csikszeredán ma volt a képviselő választás. Jelöltek voltak Hajnóczy Ignác és Novák Albert mindketten függetlenségiék. Tizenegy óráig Hajnóczyra 227, Novákra 6 szavazat esett. Délben Novák viszálepett, mire Hajnóczyt képviselőnek kiküldötték.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

NYILTER.

Nyilatkozat.

Az elterjedt különböző híresztelésekkel szemben a komoly társadalmi elem tudomására hozom, hogy a saját beismerése szerint rajtam védtelen állapotomban ejtett orvtámadásáért Szentpéteri Ferencz m. kir. postatisztól lovagias elégtételt kértem, de ő azt elfogadható indok nélkül megtagadta.

Székelyudvarhely, 1908. január 28-án.

Dr. Tálffy Jenő.

Nyilatkozat.

Tudomásunkra jutott, hogy a székelyudvarhelyi villamos-telep a t. cz. közönség által Rösler és Gábor czégnél vásárolt s tőlünk eredő villamos világító-testeket kifogásolja, azt hozván fel indokul, hogy azoknak vezetékhuzalai nem felelnek meg az előírt 220 volt feszültségnek.

Ennek ellenében teljes felelősség mellett ezen-nel nyilvánosan kinyilatkoztatjuk, hogy összes villamos világító lámpáink vezetőkei 220 volt feszültségűek s ennek következtében teljesen megfelelőek. Ellenkező állítás csak közönséges üzleti-fogásnak tekinthető.

Ditmar R., Brünner Testvérek
lámpa- és fémaru gyárak r. t.
Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 2.

Elköltözés miatt lakás kiadó, házi butorok, felszerelések és egy nyári filegoria eladó. Szarka Tivador.

Egy jó karban levő kőház igen olcsón szabad kézből eladó. Czím e lap kiadóhivatalában.

Eladó ház dr. Orbán-Balázs utca 31. sz. Értekezhetni Barabás Dénes tulajdonossal ugyanott.

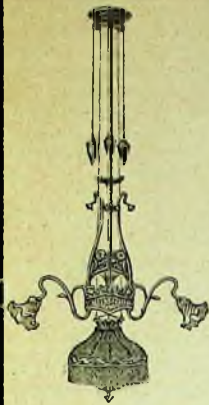
3 szép festett szoba, konyha, kamara, külön udvarral szent György naptól kiadó, értekezhetni: Soha Aladár könyvkötészetben Székelyudvarhely.

Pályázati hirdetés.

A betöltendő állás megnevezése	A hatóság megnevezése melynél az állás üresedésbe jött	Ezen állással összekötött illetmények		Az állás elnyerésére megkövetelt ismeretek a egyéb feltét	Hatóságok, hivatalok stb. melyeknél a pályázati kérvények bony	Pályázati határidő mely naptól meddig	Jegyzet
		fizetés	lakpénz				
		kor.	f.	kor.	f.		
Vármegyei központi irnok	Udvarhelyvármegye alispánja	1400	360	1863. évi I. t. cz. I. §-ában előírt minősítés	Udvarhelyvármegye alispánja	1908. január 20-tól 1908. február 20-ig bezárólag	Az 1873. évi II. t. cz. 5 § rendelkezése szerint amennyiben ezen állásra már fizetésben levő helybeli hivatalnokok vagy nyugdíjasok nem találhatók, az ezen szolgáltra teljes képességekkel igazolt igényvel bíró alkalmatlanok más pályázók felett előbbiség adatik. Katonai szolg. idő nyugdíja nem szám.

Székelyudvarhely, 1908. január 20-án.

Dr. Damokos, alispán.

Villamos Világítási égőtestek és lustterek raktára

Van szerencsém tisztelettel tudatni a n. é. közönséggel, hogy üzletemben a mai kor igényeinek megfelelő villamos világításhoz szükséges összes szerelvényekből állandó raktárt állítottam föl, a mely czézből a legelső boni gyárral, a Magyar Fém és Lánppárnyár Részvénytársasággal jöttem összeköttetésbe és ebből kifolyólag azon kedvező helyzetbe vagyok, hogy an. é. közönség igényeit, tekintettel az árak versenykülső voltára és a legmesszebb menő választást minden tekintetben kielégíthetem, a midőn szíves jóindulatokat kérem maradtam tisztelettel

Drágomán S. J. Jfj. Drágomán Domokos

Sz. 70-908. kj.

Árverési hirdetés.

Szentdemeter község előjárósága által közhírré tétetik, hogy a tulajdonát képező, három üzlethelyiséggel bíró kocsma-házat, illetve épületes belteltét, mely a törvényhatósági út mellett három ut keresztezése sarkán a község közepén fekszik, három egymásután következő évre t. év február hó 10-én d. e. 10 órakor Szentdemetere a pénztárnok házában nyilvános árverésen hasznóberbe adják.

Kikiáltási ár évi 600 K, melynek 10%-a bányapénzkép az árverést vezető kezéhez leteendő. Az árverési feltételek Bordoson a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Szentdemeter, 1908. január 22.

Bálint Mihály, Borsos Márton,
körjegyző. községi bíró.

KALMÁR ÉS ENGEL

motor és gépgyára

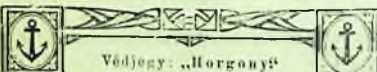
Városi raktár: **BUDAPEST** Gyár és iroda: V. Lipót-körút 18. VI. Úteg-utca 19.

Ajánlja egy cséplőgép, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzinmotorjait, benzinlocomobiljait, valamint szivogymotorjait, melyek V. Lipót-körút 18. barmikor üzemben megtekinthetők

teljes jótállás ki-külföldi eszélésért! Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyetlen járása és barmulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legártatlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen — Olcsó árak részletfizetésre

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, oszonnál és meghuleseknel, bedorzóles-kegőpou használatra.

Figyelemztetés. Súlyos hamisítványok mint bovisátlaskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjezevvel ellátott doozba van esonagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főutakár: Török József gyógyszerész. Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elinaubothstrasse 3. ucu.

Mindennapi széküldés.

Villamos világításhoz szükségeltető égőtestek, lustterek stb.

legjobb és legszebb kivitelben, gyári árak mellett bocsátott rendelkezésünkre és 2-3 hét múlva egy oly dusan felszerelt raktárt leszünk képesek a nagyérdemű közönségnek bemutatni, mely a legkényesebb igényeknek is megfelelni képes leend. Állandó raktárt fogunk tartani mindenféle kellékekéből, hogy egyáltalán üzembavarak teljesen elkerülhetők lesznek. A n. é. közönséget saját érdekében tisztelettel kérjük

raktárunk felállítását bevárni, mivel ezáltal tetemes pénzmegtakarítást és tetszés szerinti választása által csinos és megbízható berendezést fog jutányosan kapni.

Midőn új vállalatunkat szíves pártfogásába ajánljuk, vagyunk kíváló tisztelettel

RÖSLER és GÁBOR.

Szíves figyelembe.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a meglevő

Szálloda szálloda, étterem és kávéházhoz a **czukrászatot** is bevezettem, minek folytán minden nap friss és jó ízű cukrász süteményekkel szolgálhatok. Bármily alkalomra, lakodalmakra, zsurokra, magán mulatságokra megrendeléseket elfogadok és pontosan a legszebb kivitelben jutányos árban szállítok.

— Felhívom továbbá a nagyérdemű közönség szíves figyelmét

étterem — **kávéház** — **czukrászat**

külföldenti asztali boraimra, jó minőségű fehér és vörös palackboraimra, valamint első gyártmányu magyar és francia pezsgőkre. — Társas ebédeket és vacsorákat is elvállalok a legjutányosabb árban. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok alázatos szolgálja

SÜKÖSD MIKLÓS, a Budapest-szálloda tulajdonosa.

Jól berendezett kényelmes szobák! — Jó magyar konyha!